Anton Vella
SMEs Helpdesk Executive
Malta Employers' Association

MEA

KIF TAHSIBHA L-ASSOĊJAZZJONI TA' MIN IHADDEM?

IL-PROPOSTI TAL-MEA

Nota: Niskuża ruhi mal-qarrejja ta' din il-gazzetta minhabba li f'dan l-artiklu ser jiltaqgħu ma' kliem u frażijiet li kont kostrett inhallihom bil-lingwa Ingliża, sabiex b'hekk nibqa' 100% leali ma' dak li tghid u tispeċifika l-liġi li ser inkun qed inkellimkom dwarha.

L-Assoċjazzjoni ta' min ihaddem (l-MEA) ippreżentat dokument b'numru ta' proposti biex tiġi emendata l-EIRA. L-ghan ewlieni ta' dawn l-emendi huwa li filwaqt li din il-liġi ilha fis-sehh sa mill-2002, partijiet minnha jehtieġ li jinbidlu sabiex jirriflettu r-realtà tal-lum, u jiġu eliminati klawsoli li qed jaghtu lok ghal misinterpretazzjonijiet. Dan id-dokument ġie ppreparat wara hafna riċerka u diskussjonijiet, u l-hsieb hu li fil-ġimghat li ġejjin jibqghu ghaddejjin il-laqghat ta' diskussjoni mal-entitajiet kollha kkonċernati

L-ewwel nett, ikun tajjeb li naghtikom ftit informazzjoni dwar x'inhi eżattament l-EIRA.

L-EIRA hija l-Employment and Industrial Relations Act, liġi li tirregola l-kundizzjonijiet ta' impjieg, u r-relazzjonijiet industrijali fuq il-post tax-xoghol.

F'Ottubru tal-2002 żewġ liġijiet li kienu jeżistu ġew ikkonsolidati f'liġi wahda, u b'hekk illum insibu:

Kapitolu 452
Att Dwar l-Impjiegi u r-Relazzjonijiet Industrijali

Biex jikkonsolida, b'emendi, l-Att li Jirregola l-Kondizzjonijiet tal-Impjieg (Kap. 135) u l-Att dwar ir-Relazzjonijiet Industrijali (Kap. 266). Jew kif maghrufa ahjar, EIRA.

Biex ikunu jistghu taċċessaw u taraw eżattament xi tghid din il-liġi, tistghu tidhlu fuq is-sit elettroniku: justiceservices.gov.mt. Jekk thossukom aktar komdi, aqilbu ghall-verżjoni bil-Malti, fittxu taht servizzi legali, imbaghad morru fis-sezzjoni 'leġiżlazzjoni', ittajpjaw in-numru tal-kapitolu (jiġifieri 452), u hemm issibu l-liġi kollha kif inhi sal-lum.

Il-punti prinċipali tal-proposti u rakkomandazzjonijiet huma:

1. Tiddahhal fil-liġi d-definizzjoni (li bhalissa ma teżistix) ta' '*union member*'.

2. Jidhlu fil-liġi, b'mod ċar, sempliċi u konċiż, linji gwida ta' kif tiġi stabbilita *union recognition*.

3. L-*employers* hemm bżonn li jibdew jinghataw tlett ijiem *notice* qabel ma tidhol fis-sehh kwalunkwe azzjoni industrijali.

4. L-*employers* ghandhom jinghataw id-dritt li jnaqqsu mis-salarji:

a) meta l-impjegati ma jahdmux in-*notice period*,

b) meta servizz ikun abbandunat qabel id-data ta' skadenza tieghu f'każ ta' kuntratt definit,

c) meta impjegata ma tahdimx is-sitt xhur shah wara li tkun hadet il-*leave* tal-maternità,

d) meta impjegat li jirriżenja, fid-data li jitfa' r-riżenja tieghu jkun diġà ha *vacation leave* aktar minn kemm kien intitolat.

5. Impjegati li jahdmu aktar minn hamest ijiem f'ġimgha, jiġifieri li ma ghandhomx b'mod awtomatiku li ma jahdmux nhar ta' Sibt u nhar ta' Hadd, ghandhom huma wkoll jirrinunzjaw ghal festi pubbliċi li jinzertaw jaqgħu fil-granet ta' mistrieh taghhom.

6. Il-Tribunal Industrijali, fil-każi kollha, sew jekk ikun qed jittratta *unfair dismissal* jew *trade dispute*, ghandu jkun immexxi minn avukat li tal-inqas ikollu seba' snin esperjenza u jkun assistit minn żewġ *laypersons* li jirrappreżentaw l-*employers* u l-impjegati.

7. Fid-deċiżjonijiet li jiehu t-Tribunal Industrijali ma ghandux jikkundizzjona lilu nnifsu ghal *government, social or economic policies* jew *national development plans*, hekk kif bhalissa ghandu l-obbligu li jaghmel.

8. Deċiżjonijiet tat-Tribunal Industrijali ghandhom ikunu soġġetti ghal appell quddiem l-Employment Appeals Tribunal.

9. Ir-regolament attwali fejn deċiżjonijiet tat-Tribunal Industrijali jkunu jistghu jiġu rriversjati b'awtorità mill-Parlament Malti, hemm bżonn li jitnehha kompletament.

10. Il-kumpens massimu li jiġi ordnat li jinghata mit-Tribunal, ghandu jkun *capped* u ma jistax jaqbeż il-18-il xahar paga.

11. It-Tribunal Industrijali jkun obbligat li jaghti deċiżjoni sa tlett xhur mill-ahhar seduta.

12. Iċ-Chairperson tat-Tribunal Industrijali jżomm il-hatra tieghu ghal perjodu miftiehem u ma jistax jitnehha permezz ta' prerogattiva ministerjali.

13. Sakemm mhux speċifikat fil-Wages Council Wage Regulation Order, l-*employers* jistghu jiddeċiedu li jallokaw tal-inqas tmint ijiem fis-sena, bhala *shutdowns*, sabiex jibbriġġjaw festi pubbliċi.

14. Li persuna tkun assenti mix-xoghol kagun ta' *self-inflicted unfitness for work* li jinkludi – iżda mhux biss ghalhekk – *drunkenness, hangover, sunburn, sun-strokes* u *sports injuries* ma jintitolax lill-istess impjegat b'mod awtomatiku li jkun jista' jiehu/tiehu s-*sick-leave*, anke jekk it-tabib personali tieghu/taghha jiċċertifika li mhux tajjeb sabiex imorru ghax-xoghol.

15. Filwaqt li l-MEA qieghda tirrikonoxxi li kull każ hemm bżonn li jkun ittrattat skont iċ-ċirkostanzi partikolari, xorta wahda qed jiġi propost li l-*employer* ma ghandux ihallas ghal *sick leave* li jintalab biex jittiehed speċifikament ghal operazzjonijiet kożmetiċi.

16. Hemm bżonn ta' reviżjoni tal-COLA *mechanism* sabiex jinkorpora fih il-livelli ta' produttività u effiċjenza.

17. Hemm bżonn ta' kjarifika fil-kliem li jirrigwardja *termination of employees upon reaching retirement age* jew *if retained in employment after retirement age*.

18. F'każ ta' riżenja jkun hemm perjodu minimu ta' *notice* li jkollu jinhadem.

19. L-MEA qieghda tipproponi li ċerti impjiegi jibdew jiġu kklassifikati bhala *exempt from overtime payment by definition*. Fil-prattika din diġà qieghda tiġri, u fil-maġġoranza tal-impjiegi amministrattivi, impjiegi tekniċi u maniġerjali, kif ukoll impjiegi f'pożizzjonijiet eżekuttivi, is-salarji annwali jinkludu wkoll is-sighat kollha, anke dawk li jaqbżu l-*forty hour per week*.

L-MEA temmen li jekk ikollna qafas legali aktar ċar u konċiż ikun qed jghin u jassigura sabiex ċirkostanzi relatati ma' impjieg ikunu koperti u regolati ahjar, u b'hekk ir-relazzjoni bejn l-*employers*, unjins, u l-Gvern ma tispiċċax sabiex tiżviluppa f'konfronti diretti u jinholqu sitwazzjonijiet ikkumplikati.

L-Assoċjazzjoni ser tkun qed tissottometti dawn ir-rakkomandazzjonijiet quddiem l-MCESD ghad-diskussjoni mal-imsiehba soċjali u l-awtoritajiet ikkonċernati.

Żur f'dan is-sit sabiex ikollok aċċess ghad-dokument kollu: www.maltaemployers.com/Portals/22/EIRA%20Proposals%202014.pdf

www.facebook.com/MaltaEmployersAssociation

Kull min jixtieq jaghmel kuntatt maghna (bhala Assoċjazzjoni ta' Min Ihaddem) jista' jaghmel dan billi jċempel 2122 2992 jew 2123 7585. Jista' wkoll jibghat *email* lil anton.vella@maltaemployers.com, jew juża t-24/7 *helpline* 2122 2006, billi jċempel u jhallilna ismu, sabiex fl-iqsar żmien possibbli nirritornaw it-telefonata tieghu.

Grazzi talli tajtuni l-opportunità li nitkellem maghkom. Nitlaqghu bhal-lum xahar. Min jixtieq ighaddili xi suġġerimenti fuq suġġetti li jixtieq jisma' minghandi fil-ġimghat li ġejjin, nitlobkom thossukom liberi li tikkomunikaw mieghi jew mal-istaff editorjali ta' din il-gazzetta u jien inweghedkom li naghmel hilti sabiex ma niddiżappuntakomx.